

ANKARA ÜNİVERSİTESİ HUKUK FAKÜLTESİ

HAPİSHANELER HUKUK KLİNİĞİ

ÖDEV

ISLAH CEZA ADASI YÖNETMELİĞİ VE PLANI

HASAN AYDIN
14060104

GAMZE DENİZ
14060263

BÜRGE OĞUZ
13060540

VİLDAN SİMAY KUŞUÇAR
14060511

SÜMEYYE KARA
14060398

BÜŞRA KAYALAK
14060439

SEDA AKBULUT
14060024

MERVE YİĞİT
14060808

MUHAMMED ALTAY
14060054

ISLAH CEZA ADASI İÇ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Tanım

Madde 1- İslah ceza adası, ceza haddi on iki yıl ve üzeri olan hükümlülerin infazının gerçekleştirilmesi için planlanmıştır.

Madde 2- Bu infaz kurumu A,B,C şeklinde bloklara ayrılmıştır.

A bloku; hükümlü tarafından infaz kurumuna girişinden itibaren dört yıl süreyle, yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca, belirtilen hak ve yükümlülüklerin yerine getirildiği bloktur.

B bloku; hükümlü tarafından infaz kurumuna girişinden itibaren dört yıllık sürenin dolması itibariyle, bu sürenin devamında sekizinci yıla kadar yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca belirtilen hak ve yükümlülüklerin yerine getirildiği bloktur.

C bloku; hükümlünün infaz kurumuna girişinden itibaren sekiz yıl olması ve B blokunda sekizinci yılını tamamlamasının ardından yönetmeliğin ilgili maddeleri uyarınca belirtilen hak ve yükümlülüklerin yerine getirildiği bloktur.

Belirtilen bölümler arasındaki geçişler, bakanlıkça çıkarılan *Bloklar Arası Geçiş Yönetmeliği*'ne göre belirlenir.

Sistemin işlerliğini sağlamak ve etkili sonuçlara ulaşabilmek amacıyla, kadınların ve erkeklerin infazları farklı adalarda gerçekleştirilecektir.

Arama Usulü

Madde 3- Kuruma gelen hükümlülerin üzerleri ve beraberlerinde getirdikleri eşya başgardiyanın gözetimi altında iki gardiyan tarafından ayrı ayrı yerlerde dikkatle aranır.

Arama; yasak maddelerin, fazla eşya ve paranın kuruma sokulmaması amacıyla yapılır. Arama sonunda aranılan kimsenin adını, soyadını, arama tarihini ve aramada çıkan yasak maddeleri, emanete alınan eşyanın ne'ilerini ve paranın miktarını ve aramayı yapanları bildiren bir tutanak düzenlenip imza edilerek müdüriyete verilir.

Yasak eşya suç teşkil eden eşyanın çıkması

Madde 4- Aramada bulundurulması ve taşınması suç teşkil eden eşya çıktığı takdirde tutulacak tutanak ile birlikte Cumhuriyet Savcılığına verilir.

Kuruma girmesi yasak olan eşya emanete alınır ve çıkarken kendisine yahut muvafakatiyle hariçten birisine verilir.

Temizlik ve tabip muayenesi

Madde 5- Aramadan sonra hükümlü kadın ve erkeğin toplum içinde alışılmış hal dışında olan saç ve sakalları, tıraş ettirilir ve hamama gönderilerek temizlikleri yaptırılır.

Bilahare kurum tabibi ve tabip bulunmayan kurumlarda hükümet ve belediye tabiplerinden birine gönderilerek umumi muayeneden geçirilir.

Hasta olarak gelenler

Madde 6- Hasta hükümlü hakkında tabip tarafından verilecek rapora göre işlem yapılır. Kurumun müsaadesi nispetinde bir oda revir olarak ayrılır. Hastalardan revire yatırılmalarına lüzum görülenler revire, hastaneye yatırılması gerekenler de hastaneye gönderilirler.

Değerlendirme ve Meslek Tayini

Madde 7-Hükümlülerin temizlik ve muayene işlemlerinin ardından, ilgili makamlarca gerçekleştirilen değerlendirme aşamasından sonra fiziki ve manevi durumları göz önüne alınarak meslek tayini gerçekleştirilir.

İKİNCİ BÖLÜM

Hükümlülerin Yaşayış Tarzı

Günlük Program

Madde 8- Hükümlülerin günlük programı şu şekildedir:

- a) Hükümlülerin kalkış saati, 07.00'dır.
- b) Bedensel aktivite süresi, kahvaltı zamanından önce, yarım saat boyunca devam eder.
- c) Kahvaltı süresi, 08.00-09.00 arasındadır.
- ç) Müdürlükçe tayin edilen mesleklerde çalışma süresi kahvaltı ve öğle yemeği süresi arasında olup ,üç saat boyunca devam eder.Bu süre içinde bir defaya mahsus olmak üzere ihtiyaç molası verilir.
- d) Öğle yemeği süresi, 12.00-13.00 arasındadır.
- e) Müdürlükçe tayin edilen mesleklerde çalışma süresi öğle yemeği süresi ve saat 16.00 arasında olup ,üç saat boyunca devam eder.Bu süre içinde bir defaya mahsus olmak üzere ihtiyaç molası verilir.
- f) Müdürlükçe tayin edilen sosyal aktiviteler saat 16.00-18.00 arasında olup,bloklara göre belirtilen aktiviteler gerçekleştirilir.Bu aktiviteler devamı maddelerde belirtilmiştir.
- g) Akşam yemeği, 18.00-19.00 arasında gerçekleştirilir.
- ğ) Akşam aktivitesi (haber ve/veya belgesel izleme,dergi ve/veya kitap okuma) , 19.00- 21.00 arasında gerçekleştirilir.
- h) Yatış, 22.00'da gerçekleşir. Işıklar kapatılır.

Genel temizlik

Madde 9- Pazar günü öğleden sonra hükümlüler buldukları hücreleri temizlerler. Kişisel temizlik de bu süre boyunca yapılır. Gerekli teçhizatlar, hapishane yönetimi tarafından sağlanır.

Kadın ve erkeklerin hijyenik koşullarda bulunabilmesi için gereken özel ihtiyaçlar belirlenir ve idare tarafından dağıtımı sağlanır.

Yasaklar

Madde 10- Bloklar arasında geçişler, bulunulan hücreden gece vakti ayrılmak, bulunulan hücrenin izinsiz değiştirilmesi, ait olunan meslek bölümünün ve sosyal aktivitelerin gereklerinin yerine getirilmemesi, ada sınırlarını geçmek, diğer hükümlülerin vücut ve mal bütünlüğünü engelleyici tavırlarda bulunmak, gözlem kulesine* on beş metreden fazla yaklaşmak, iç ve dış kameralara herhangi bir müdahalede bulunmak

*Kameralar gözetim ve denetim amacıyla kullanılır, gözlem kulesi denetim merkezidir.

İtaat, İdari ve Ahlaki Zorunluklar

Madde 11- Hükümlüler, kurum amir, memurlarına ve gardiyanlara mutlak surette itaate ve bunların kanun, tüzük ve yönetmelik dairesinde verdikleri emirlere uymaya, birbirine karşı dürüst ve samimi hareket etmeye, saygı göstermeye, insan onurunu, gurur ve şerefini rencide edecek şakalardan kaçınmaya ve gerek ayrıldıkları iş gruplarında gerekse görülen lüzum üzerine kendilerine verilen bütün görevleri zamanında ve kusursuz olarak düzen dahilinde yapmaya, kötü temayüllü olanları ahlaksızlıktan ve fena yola sapmalarından korumaya, terbiyeli, ciddi ve dürüstlük ilkesine uygun hareket etmeye ve temiz dolaşmaya mecburdurlar.

Cezalar

Madde 12- Çocuklar haricindeki hükümlüler hakkında uygulanabilecek disiplin cezaları ağırlık derecesine göre şunlardır:

- a) Kınama.
- b) Bazı etkinliklere katılmaktan alıkoyma.
- c) Ücret karşılığı çalışılan işten yoksun bırakma.
- ç) Haberleşme veya iletişim araçlarından yoksun bırakma veya kısıtlama.
- d) Ziyaretçi kabulünden yoksun bırakma.

Toplu, bedensel, zalimane, insanlık dışı veya küçültücü cezalar disiplin cezası olarak uygulanamaz.

Hakkında yukarıda belirtilen disiplin cezalarından herhangi birinden veya farklı cezalardan üçten fazlasına hükümlenen kişi, bir üst bloka geçiş hakkını kaybederek infaz süresini bulunduğu blokta aynı koşulda tamamlar.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Hükümlülerin Dışarı ile Olan İlişkileri

Ziyaret günleri, saatleri ve görüşme usulü

Madde 13- Hükümlülerin müdürlüğe belirttiği görüşme listesine göre görüşmeler aşağıdaki usulle gerçekleşir.

- A blokta bulunan hükümlüler için; ayda bir defa kapalı görüş, iki ayda bir defa açık görüş, haftada bir defa telefonla görüşme.
- B blokta bulunan hükümlüler için; iki haftada bir defa kapalı görüş, ayda bir defa açık görüş, haftada bir defa telefonla görüşme.
- C blokta bulunan hükümlüler için; haftada bir defa kapalı görüş, iki haftada bir defa açık görüş, haftada bir telefonla görüşme.

Bu görüşmelerin haftanın veya ayın hangi günleri ve saatleri arasında yapılacağı, hapisane idaresi tarafından, ziyaretçilerin ulaşım koşulları da göz önünde bulundurularak belirlenir.

İdarenin kabul esasına dayanılarak, acil görülen hallerde görüşme hakkı ve usulü saklıdır.

Acil olmasına rağmen idare tarafından izin verilmeyen hallerde infaz kurumu üst mercine şikayet hakkı kullanılır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Hükümlülerin Manevi ve Kültürel Kalkınması

Kurslar ve aktiviteler

Madde 14- Kuruma giren her hükümlünün öğrenim seviyesi tespit olunur.

Okuma-yazma bilmeyenler için okuma-yazma kursu zorunludur. Bloklara göre aktivite ayrımı şu şekildedir:

- A bloku için; okuma, temel eğitim, mesleki eğitim.
- B bloku için; ayda bir defa suç tipine göre film izleme, spor, iletişim araçları kullanımı (radyo, televizyon, dergi, gazete vb.)
- C bloku için; aylık en fazla dört defa olmak üzere film gösterimi, spor, dil eğitimi, iletişim araçlarının kullanılması.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Psikolojik destek

Destek alınması

Madde 15- Hükümlülülerin ıslahını sağlamak amacıyla; işlediği suç tipi, kişisel durumu ile ilişkili olarak, günleri idarece belirlenmek üzere haftada bir defa, belirli periyotlarda psikolojik destek sağlanır.

ALTINCI BÖLÜM

İş Bölümü

Meslekler

Madde 16- İslah ceza adasının kuruluş amaçlarından olan; bloklara göre ayırım sonucu ortaya çıkan meslekler hakkında hükümlülerin fikir sahibi olması ve infaz sürecinin sonunda üretici yurttaşlar haline gelinmesi için değerlendirme sonucu meslekler tayin edilir. Mesleklerin belirlenmesinde aşağıdaki blok sistemi esas alınır.

- A blok için; tarım- hayvancılık, sanayi işletmeciliği, inşaat, gemi imalatı ve maden çıkarma faaliyeti.
- B blok için; marangoz berberlik/kuaförlük balıkçılık, ziraat ve arıcılık, dokumacılık (Bunlara ilave olarak ayrıca A blok çalışanlarına karşı usta sıfatıyla denetim görevi de vardır.)
- C blok için; çiçekçilik, ayakkabıcılık, terzilik, konserve üretimi, yemek ve çamaşır dağıtımı.

B ve C bloklarda tayin edilen işlerde çalışan kişilere Milli Eğitim Bakanlığınca meslek sertifikası verilir.

Mazeret hallerinde infaz kurumundan alınmış bir belgenin bulunması koşuluyla iş bölümündeki görevine hükümlü ara verebilir. Bu süre 3 iş günüyle sınırlıdır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Kadın Hükümlülere İlişkin Ek Düzenlemeler

Çocuklar

Madde 17- 0-6 Yaş aralığında bulunan ve yaşamını idame ettirebilmesi için annesine bağımlılığı devam eden çocuklar için hükümlü hücrelerine yataklar ilave edilir.

Yaş gruplarına göre ayrılan çocuklar, kişisel gelişimlerini devam ettirecek imkanı sunacak kreşlerde eğitimlerine devam ederler.

Kreş saatleri dışında boş zamanlarını değerlendirmek için bloklara kurulan oyun alanlarından faydalanılır.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Yönetmeliğin Uygulanması

Madde 18- Yönetmelikle belirtilmeyen hususlar infaz kurumu idaresince düzenlenip Bakanlıkça onaylandıktan sonra uygulanır.

Sicilin Silinmesi

Madde 19- İnfaz süresini C Blokte tamamlayan ve İnfaz Kurulunun değerlendirmesi sonucu olumlu rapor alan hükümlülerin, sosyal hayata yeniden kazandırılması ve adaptasyonunun sağlanması amacıyla sicil kayıtları silinir. Bu madde hakkında üç defadan fazla disiplin cezasına hükmolunan hükümlü hakkında uygulanmaz.

GEREKÇE

Günümüz infaz sistemleri, negatif antisosyal reaksiyonlara yol açan, farklı boyutlarda kötü kişiliklerin bir araya gelmesi ile yaratılan bir ortamın ürünüdür. Temel olarak normal bireylerin davranışlarını bozabilen ve yönlendirebilen patolojik bir ortam, cezaların ıslah edici olma özelliğini perdelemiştir. İnfaz kurumlarındaki anormallik, bu duruma maruz kalanların değil, durumun, ortamın sosyal psikolojik yapısında bulunmaktadır. İnsanları birbirine karşı her türlü kötü muamele yapmaya teşvik eden asıl hapisane ortamının kendisidir. Uygulamada görüldüğü üzere, bu şekilde düzenlenen hapisaneler işlevselliğinden ziyade bireyleri toplumdan uzaklaştıran, kendi aralarındaki iletişimin kopuk olduğu bir sistemdir. Tüm bunlar göz önünde bulundurularak yeni bir infaz sisteminin gerekliliği doğmuştur. Bu gereklilik sonucu ortaya çıkarılan ada infaz sisteminde bireylerin, yukarıda bahsedilen negatif etkilerden uzak olması ve üretici yurttaşlar haline gelmeleri amaçlanmaktadır. Bu şekilde birey, sosyal yaşamını infaz süresince de idame ettirebilecektir. On iki yıl ve daha uzun süreli ceza alan hükümlülerin, kendi çalışmalarıyla kazanç sağlamaları, mesleki eğitim almaları ve aynı zamanda gerçekleştirilen üretimle ülke ekonomisine katkı sağlamaları kuşkusuz kapalı, karanlık bir mekanda hapis tutulmalarından daha faydalı olacaktır. İnfaz süreci tamamlandığında; hükümlü sosyal yaşama uyum sağlama, iş bulma noktalarında cezaevi infaz sisteminden daha avantajlı olacaktır.

Amacımız, bu düzen sayesinde kişilerin cezanın ıslahını içselleştirmesi, toplumsal yaşama uygun hareketleri benimsenmesi ve kendiliğinden

gerçekleştirmesi; Bentham'dan alınan ilhamla düşüncenin ıslah edilmesidir. Bir infaz modeli olan İslah Adası ile eğitim ve meslek bilgisi vermek, kişinin bu infaz süresinin bitiminde hayatına topluma kazandırılmanın tüm aşamalarını bitirmiş şekilde dönmesi hayal edilmiştir. Özellikle on iki yıl ve üzeri cezaları seçmekteki niyet, düzenin kopukluk yaşamamasını ve işleyişi sağlamaktır. On iki yıl ve üzeri ceza alanların topluma kazandırılması daha zorlu ve uzun bir süreci gerektirdiği için bu sistemde yıl haddi öngörülmüştür. İnfaz kurumlarında olağan şekilde bulunan gardiyanların yanında, ada memurlarının, kameraların ve adanın merkezine konumlanmış biçimde bulunan gözetleme kulesinin amacı ise kişilerin sürekli olarak denetimde olduklarının bilincinde olmasını, davranış olarak kendiliğinden olması gerekene yönelmesini, ıslah sürecinin daha verimli ve öncelikli olarak zihinde sonuçlanmasını sağlamaktır. Hücreler ise bu kameralar ve gözetleme kulesi yoluyla takip edilir. Hücrelerin ön yüzü gözetleme kulesine bakacak şekilde tasarlanmıştır. Hücre içinde ve dışında hükümlülerin düzen bozucu davranışlarının bu şekilde önüne geçilir. Bu hücreler, tek kişi kalacak biçimde düzenlenmiştir. İstisnası ise çocuğu bulunan kadın hükümlülerdir. Tek kişinin olmasında amaç, kişi güvenliği tam olarak sağlamaktır. Buna ek olarak kişinin kendi yalnızlığıyla ıslah olabileceği de varsayılır. Manevi ıslahın ötesinde, kişinin hapisane sonraki hayatında ön yargıların oluşmasını önleyici 'normal bir birey olarak' meslek sahibi olması esastır. Bu doğrultuda sicil silinmesi söz konusu olur ve adada uğraşılan mesleğe yönelik olarak Milli Eğitim Bakanlığınca meslek sertifikası verilir.

Yukarıda bahsedildiği üzere; İnfaz kurumunun asli amacı hükümlünün suçun unsurunu oluşturan fiilini ıslah etmek ve hükümlüyü topluma yeniden kazandırmaktır. Hükümlünün yararına olan bu düzenlemenin yanında; ayrıca suçun mağduru ve suçtan zarar görenlerin manevi tatminini göz ardı etmemek için hükümlüye infazının ilk yıllarında koşullar sonraki aşamalara göre nispeten ağır ,ancak ada infazı dışındaki sistemlere göre hafif, belirlenmiştir. Bu amaçla farklı nitelikteki iş ve sosyal imkanların olduğu blok sistemi kurulmuştur. Yukarıdaki hükümler uyarınca;

- a) A blokta fiziki koşulların daha ağır olduğu iş alanları belirlenmiş olup, bu bloktaki hükümlüler bazı sosyal imkanlardan yoksun bırakılmıştır.
- b) B blokta yer alan hükümlülere, A blokta gereken koşullarda infazını tamamlamış olup bir üst bloka geçiş hakkı tanınmış, iş koşulları yumuşatılmış ve daha çok sosyal imkan tanınmıştır.
- c) C blok, infazın tamamlanmasında son aşama olup, hükümlünün ıslahını tamamlamaya yakın olduğu düşüncesiyle daha rahat iş koşullarının belirlendiği, birçok aktiviteden ve kurstan yararlanan kısımdır.

ISLAH CEZA ADASI YERLEŐİM PLANI

G: İnfaz Koruma Memurlarının bulunduğu asayiş sağlama amaçlı gözlem kuleleri

A: Yönetmelikte belirtilen A Blok

B: Yönetmelikte belirtilen B Blok

C: Yönetmelikte belirtilen C Blok

(Her bloğun içinde mahkumların hücrelerinin gözlemlenebildiği , güvenliği ve düzeni sağlama amaçlı gözetleme kuleleri bulunmaktadır.)

H: Adaya ulaşımın sağlanacağı helikopter pisti

P: Araç park alanı